

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну річки Прип'ять за серпень 2025 року

Водогосподарськими організаціями у суббасейні річки Прип'ять протягом серпня відібрано 33 проби поверхневої води (100 % до плану) для дослідження на вміст пріоритетних органічних та неорганічних забруднюючих речовин.

За результатами вимірювань виявили перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості за вмістом:

• **нікелю та його сполук (норма-34 мкг/дм³)** по 20 пунктах моніторингу:

- 344,3 мкг/дм³ р. Стир с. Зарічне (в 10,1 раза);
- 260,9 мкг/дм³ р. Хомора 500 м нижче випуску (в 7,7 раза);
- 253,5 мкг/дм³ р. Прип'ять с. Сенчиці (в 7,5 раза);
- 242,9 мкг/дм³ р. Горинь с. Висоцьк (в 7,1 раза);
- 237,2 мкг/дм³ р. Льва с. Переброди (в 7,0 раз);
- 236,8 мкг/дм³ р. Хомора м. Полонне (в 7,0 раз);
- 225,0 мкг/дм³ р. Хомора с-ще Понінка (в 6,6 раза);
- 213,6 мкг/дм³ р. Хомора 500 м вище випуску (в 6,3 раза);
- 72,3 мкг/дм³ р. Уж м. Коростень (в 2,1 раза);
- 62,1 мкг/дм³ р. Случ с. Коржівка (в 1,8 раза);
- 62,1 мкг/дм³ р. Устя м. Рівне (в 1,8 раза);
- 58,3 мкг/дм³ р. Іква м. Дубно (в 1,7 раза);
- 57,8 мкг/дм³ р. Горинь с. Ташки (в 1,7 раза);
- 54,2 мкг/дм³ р. Іква с. Торговиця (в 1,6 раза);
- 54,0 мкг/дм³ р. Горинь м. Нетішин (в 1,6 раза);
- 53,8 мкг/дм³ р. Случ Чернелівське вдсх. м. Хмельницький (в 1,6 раза);
- 53,2 мкг/дм³ Хрінницьке вдсх. с. Боремель (в 1,6 раза);
- 50,1 мкг/дм³ р. Уборть с. Рудня Хочинська (в 1,5 раза);
- 46,2 мкг/дм³ р. Стир м. Луцьк (в 1,4 раза);
- 44,7 мкг/дм³ р. Ствига с. Познань (в 1,3 раза).

У межах допустимих значень зафіксована присутність наступних речовин:

- пестициди: тербутрин – 32 створи, хлорфенвінфос (суміш цис-, транс-ізомерів) – 22 створи, пара-пара-ДДЕ – 4 створи та атразин – 2 створи.
- поліароматичні вуглеводні: флуорантен – 33 створи, антрацен – 23 створи, бензо(б)флуорантен – 3 створи та бензо(а)пірен – 2 створи.
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ) – 2 створи та тетрахлорметан (чотирихлористий вуглець) – 1 створ.
- леткі органічні сполуки: тетрахлоретилен – 4 створи та трихлоретилен – 1 створ.
- важкі метали: миш'як – 14 створів, нікель – 10 створів, кадмій – 9 створів, хром – 4 створи та кобальт – 3 створ.

Порівняно з липнем зріс рівень забруднення води за вмістом нікелю (у липні було зафіксовано перевищення ЕН_Я_{max} по 15 створах).

У пунктах моніторингу, розташованих на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та транскордонних водотоках визначені хімічні та фізико-хімічні показники якості вод.

Значення більшості показників знаходяться значно нижче ГДК для водойм госпитного і рибогосподарського водокористування, за винятком марганцю та заліза загального. В річках Льва, Ствига, Уборть, Случ (м. Звягель) та Уж фіксується органічне забруднення за показником БСК₅. В річках Прип'ять, Льва, Ствига, Стир та Уборть виявлено підвищений вміст амоній-іонів.

Порівняно з липнем у питних водозаборах суббасейну вміст заліза загального зріс в річках Случ (м. Звягель) з 0,420 до 0,816 мг/дм³ та Уж з 0,744 до 1,430 мг/дм³. В транскордонних водотоках також фіксується ріс вмісту заліза загального (окрім, річки Прип'ять), а в річках Прип'ять та Льва – амоній-іонів.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Питні водозабори:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 14,52 мгО/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький
максимальне значення: 31,10 мгО₂/дм³ р. Уж, м. Коростень

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 0,72 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький
максимальне значення – зафіксовано **перевищення**:

- 3,12 мгО₂/дм³ р. Случ, м. Звягель
- 3,04 мгО₂/дм³ р. Уж, м. Коростень

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній іони (норма – 1,28 мг/дм³): в межах від 0,32 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель до 0,63 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне;
- фосфат-іони (норма – 3,5 мг/дм³): в межах від 0,030 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 0,189 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- нітрат-іони (норма – 45 мг/дм³): в межах від 1,90 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель до 2,66 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
- нітрит-іони (норма – 3,3 мг/дм³): в межах від 0,018 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 0,042 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 222 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 368 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) - **зафіксовано перевищення**:
- 1,430 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
- 0,816 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель.
- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) - **зафіксовано перевищення**:
- 0,168 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- 0,138 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень.

Транскордонні ділянки водотоків:

ОРГАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 1,96 мгО₂/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк
максимальне значення - зафіксовано **перевищення**:

- 3,44 мгО₂/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- 3,41 мгО₂/дм³ р. Льва, с. Переброди;
- 3,20 мгО₂/дм³ р. Ствига, с. Познань.

- ХСК (норма - 50 мг О/дм³)

мінімальне значення: 23,15 мгО/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк
максимальне значення: 33,05 мгО/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська

БІОГЕННІ ПОКАЗНИКИ

- амоній іони (норма – 0,5 мг/дм³): в межах від 0,364 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк до зафіксовано **перевищення**:
- 1,238 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
- 0,825 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
- 0,647 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;
- 0,580 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
- 0,540 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

- фосфат-іони (норма – 2,15 мг/дм³): в межах від 0,076 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк до 0,147 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- нітрат-іони (норма – 40 мг/дм³): в межах від 0,840 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди до 2,660 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- нітрит-іони (норма – 0,08 мг/дм³): в межах від 0,017 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне до 0,136 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 181 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань до 290 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ:

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) зафіксовано **перевищення:**
 - 2,640 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
 - 0,994 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
 - 0,481 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;
 - 0,471 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
 - 0,465 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
 - 0,386 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці.
- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) – зафіксовано перевищення
 - 0,182 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 2,16-10,08 мгО₂/дм³. Порушення кисневого режиму фіксувалось у питних водозаборах м. Полонне, р. Хомора (2,16 мгО₂/дм³) та м. Хмельницький, р. Случ (2,69 мгО₂/дм³).

З результатами вимірювань якості поверхневих вод більш детально можна ознайомитись на офіційному інтернет-ресурсі «Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України» <http://monitoring.davr.gov.ua/>.

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну середнього Дніпра у межах Житомирської області за серпень 2025 року

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин відібрано на річках Тетерів, Гнилоп'ять, Ірша (Іршанське та Малинське водосховища), Возня, Ів'янка, Гуйва, Мика та Роставиця 9 проб (100% плану) та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород.

Лабораторією виконані хроматографічні та спектрометричні дослідження вмісту пестицидів, поліароматичних вуглеводнів, лікарських засобів, важких металів.

За результатами вимірювань протягом серпня виявили перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості за вмістом нікелю та його сполук по 3 створах (норма-34 мкг/дм³):

- 47,1 мкг/дм³ - р. Гнилоп'ять, м. Бердичів (в 1,4 раза);
- 38,8 мкг/дм³ - р. Возня, с. Рудня Городищенська (в 1,1 раза);
- 37,2 мкг/дм³ - р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир (в 1,1 раза).

Крім того у межах допустимих значень нормативів екологічної якості виявлена присутність наступних речовин:

- поліароматичні вуглеводні: флуорантен - усі 9 створів; антрацен – 7 створів, окрім річок Мика та Ів'янка; бензо(б)флуорантен – 4 створи (Тетерів, Гнилоп'ять, Роставиця та Гуйва); бензо(а)пірен та бензо(к)флуорантен в р. Роставиця;
- пестициди: тербутрин – усі 9 створів; хлорфенвінфос (суміш цис-, транс-ізомерів) - 8 створів, окрім р. Гнилоп'ять);
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ) – 3 створи (Гнилоп'ять, Ірша Іршанське вдсх. та Возня);
- метали: нікель - 6 створів, окрім річок Тетерів, Гнилоп'ять та Возня, миш'як – 4 створи (Тетерів, Ів'янка, Роставиця та Гуйва), кобальт – 2 створи (Гнилоп'ять та Роставиця) та хром загальний - 1 створ в р. Ірша Малинське вдсх.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Органічне забруднення

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 29,16 мгО/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова
максимальне значення: 35,72 мгО/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 2,96 мгО₂/дм³ - р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова
максимальне значення – зафіксовано **перевищення**:

- 3,52 мгО₂/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів
- 3,36 мгО₂/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир
- 3,06 мгО₂/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська

Біогенне забруднення

- амоній - іони (норма - 1,28 мг/дм³): в межах від 0,22 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 0,32 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
- нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³): в межах від 1,05 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 1,90 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;
- нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³): в межах від 0,014 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 0,035 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
- фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³): в межах від 0,063 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова до 0,112 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська та р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;
- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³): в межах від 298 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська до 437 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Небезпечні речовини:

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

● заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³):

- 0,624 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
- 0,612 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
- 0,528 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
- 0,384 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
- 0,288 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

● марганцю (норма - 0,01 мг/дм³):

- 0,180 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
- 0,096 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
- 0,090 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
- 0,072 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;
- 0,066 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 9,92-11,12 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.